

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone 61 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

ЕФРЕМІВЩИНА СПОВІДАЄТЬСЯ.

Ще в очікуванні суду ефремівщина почала "сповідатися" — не перед автокефальними єпископами, але перед органами радянської влади. Почала сповідатися із своїх гріхів "вольних і невольних". Радянська преса принесла нам промову Рикова, голови Раднаркому СРСР, в якій він між іншим торкнувся і ефремівщини, що є занадто вже нашим читачам, як "Спілка Визволення України".

Ефремов признається ось як:

"Українська інтелігенція мусіла піти на конфлікт із тими, хто стояв на позиції Жовтня й творив пролетарську державу. В цьому конфлікті, що був дуже інтенсивний підчас революції 1917—1921 р.р., ми зазнали поразки. Вже розбиті, ми ще не хотіли визнати себе за переможених. Ми не вважали боротьбу за остаточно закінчену. Гуртуватися, організуватися, готувати маси, щоб здобути в слушний момент свої права. За один із центральних тактичних заходів була робота на селі. На робітників ми звертали меншу увагу, бо нам було важко до них підступитися. Крім того серед робітників пропорційно багато більше було таких, що співчували радянській владі. Мета пропаганди була не тільки дискредитувати радянську владу перед селянством, а й практичні заходи для готування повстання".

Бачите, яким "солідарно-зальотним" виспівує академічний соловейко. Він зовсім не старється виблудувати себе культурно та науково так, як його вибілює Свистун або "Укр. Голос", або й обидва разом. Ефремов далі признається, що свою змовницьку організацію вони почали організувати з уряду, в якому Ефремова зробили прем'єром. Всі портфелі міністрів вже були відповідно поділені.

Роботу свою вони упрямували так: провадити контрреволюційну агітацію серед молоді ріжних шкіл, створивши для цієї мети серію не легальних гуртків; агітацію серед учителів, беручи їх під свій ідеологічний вплив; використання автокефальної церкви; вербування на свій бік лікарів; просування в радянську пресу симпатизуючих з ними письменників.

Описуючи цілий план своєї контрреволюційної роботи, Ефремов признається, що він і його співробітники гірко помилувалися, думаючи що знайдуть собі попертя серед мас. Він пише:

"Люди, що можуть так помилитися, повинні зійти з політичної арени раз і на завжди. У сфері політики вони згубили себе. З політичного боку, це — трупи, що їх не можна відживити ніякими силами".

Правда Ефремов каже, що зараз ці люди з політичного боку — це трупи. Бо сидять вони зараз під добрим доглядом. Але тоді, коли вони співпрацювали з польською дифензивою, то треба було перед тими трупами затикати носа.

Співучасник Ефремова, директор Інституту Української Наукової Мови, Холодний оповідає такі речі:

"Ми поставили собі за завдання почати акцію не як самостійний початок отвертої боротьби, а як акцію, що повинна розгортатися одночасно з інтервенцією. Початок руху ми уявляли собі весною, або влітку 1930 року. Що ж до районів повстання, то ми гадали, що треба розраховувати на місця, де революція більш за все порушила інтереси заможного селянства".

Цей труп з "наукової мови" говорить досить ясно. Самостійно ефремівці не думали починати акцію, не вірили у власні сили. Зате чекали на інтервенцію (на війну капіталістичних держав проти СРСР). Що інтервенція мала прийти й то на весні або літом 1930 р., вони про це знали через зв'язки з Варшавою. Але навіть в часі інтервенції ефремівці розраховували на повстання тільки там, де революція "порушила інтереси заможного селянства" — отже вся надія була на інтервенцію і на куркулів.

А от ще один з тих ефремівських трупів, по фахові техник, а по діяльності автокефаліст, Буркан, оповідає яку то мету мали перед собою єгомосці автокефальної церкви. Він каже:

"Офіцерство, що було в автокефальній церкві, приймаючи духовний сан, мало на оці не так забезпечення своїх матеріальних потреб, як ідейну працю. Перебуваючи на селі, як священники, вони одночасно могли підкорити своєму впливові націоналістично настроєні маси й, коли треба, утворити з них певну військову силу".

Бачите, як віддані ідейно своїй справі єгомосці. Не про царство божє їм розходилося, навіть не про матеріальне забезпечення. Якого там матеріального забезпечення попови можна сподіватися в країні соціалізму? Розходилося їм в те — чи за посередництвом релігії не вдалося б якось zorganizувати військову силу. А потім, в часі інтервенції, реверенду з себе, мундур на себе й гайда силою зброї здобувати назад матеріальне забезпечення — відбирати в селян землю, в робітників фабрики і т. ін.

Хоч трупи, але далекозорі. Негогірше пояснює діяльність ефремівців професор медицини Підгаецький. Він такої співає:

"Ми для молоді були в аврелі науки, вищої куль-

БЕЗРОБІТНІ У ВІННІПЕГУ 13. БЕРЕЗНЯ ФОРМУЮТЬ ПОХІД НА МАРКЕТ СКВЕР.

ЗАМІТКИ Й ВРАЖІННЯ З ДВОХ ДЕМОНСТРАЦІЙ БЕЗРОБІТНИХ.

Що я бачив на двох демонстраціях безробітних у Вінніпегу крізь червоні окуляри.

Вже коли я їхав трамваем по під сніпярський міст в напрямі Ситі Гол-у, то бачив як хідником довгою вереницею йшли робітники й робітнички.

— Невже ж всі вони йдуть на демонстрацію? — мигнула у мій голіві.

З трамваю скочив я на розі вулиць Мейн і Вільямс. Признаюся, що такі дещо спізнався. Українець же я, хоч цього хоче "Укр. Голос", чи не хоче.

Коли я біг між старим Ситі-Гол-ом, а будинком його офісів, під яким вже відбувався мітинг, то під старим будинком під сходами відчинилися двері і з них вийшло два поліцаї.

Здоровенці, грубешні... Я спинився на хвилину і глянув крізь відчинені двері до середини мітингу.

Побачив я там... матінку божа... аж під самою стелею ліс поліцейських шапок.

— Ой-ой-ой — подумав я. — Чи вони також безробітні? Чи й вони придулять до демонстрації?

Зменшивши крок, пройшов я повз двох дуже грубеских дозброєних, що стояли на хіднику й слухали промовця здалеку. З задку почув я шепіт:

Чиф, чиф поліцаї...

Я оглянувшись і втеглих свої окуляри в обличчя "чифа". — То це ти, голубчику — думаю собі. — Вел... тут чимсь пахне нині, коли тебе своїм принесли.

Пшов я оглянути мітинг. Голос промовця прорізує холодне повітря... Люди, як люди. З тисячу їх скучилося довкола трока, що служить за трибуну промовця, а з парубків ніяк зручність не можуть з дооконструвати!

На щасття двох "добродушних" поліцаїв прийшли й тут з допомогою. Вони, здається в найкращій вірі, почали зганяти людей з хідників.

Хочете слухати промовців, то йдіть до гурту, а тут не спійняйте проходів — повчали вони. І в такий спосіб зігнали ще з пару тисяч людей на мітинг.

З промов видно, що мітинг добігає кінця. Ось вже один промовець каже, що будемо демонструвати до парламенту.

— Ставайте, каже, в ряди за отими п'якматами.

Робітники почали наздопкувати вже одні другим на пальці, шикуючись в ряди... Я кинув окулярами довкола й мій погляд спинився на двох Ситі Гол-у під сходами. Бачу, а з них, схиливши голови, щоб не вибиті лобом одвірка, озир за другим, один за другим поліцейські 250-фунтові хлопці з клоубами.

Чифова рукавичка виробляє в повітрі якийсь вибух... Не свів я й оглянувшись, як грубесна стіна поліцаїв виростає перед робітниками, що вистропилися до демонстрації. Стала стіна, чорна, на півтора фути вища від людських голів і найжлава... Як тільки рушив похід — стіна в середині вигнула, оглянувшись, але за те з обох боків увігнулася в середину та врізалася між робітників.

Перші ряди демонстрантів відтіли, а решта подалися назад під кулаками й штовханнями по під боки й під груди.

Все змішалось. Робітники знову почали займати позиції на хідниках. Але ось на тротуарі появився промовець: — Товариші, ми такі будемо демонструвати!

З гуком кинулися робітники

назад, згуртувалися довкола п'якматав і рушили.

Поліцейська стіна цим разом з розбігу кинулася на робітників. Посилалися на голови удари клоубів та наручників... Ось вже жінка пає на землю, коло неї двох поліцаїв... молотять... Кількашарять хвилі хаос, крик...

Вся площа перед Ситі Гол-ом і довкола него заповнена народом, а на стратегічних місцях віддали поліції... Все готове до дальшого бою, але робітники вже розходяться.

Ну, ясно, демонстрація розбігла.

— Чуді? Колісника побігли! Голову побігли! Забрали до шпиталю... — Ні, до поліції... Бігме, там бачила...

— Всі ребра, кажуть йому поломали?

— Хіба ж у него ребра на голові?

— Але ж одна жінка смальнула поліцає в пилку... Аж шапка з него полетіла... Ото йому дада!

Таке чути було вночі до самого вечора і на другий день.

Минає тиждень. Четвер 6 березня перемінився на четвер 13 березня. Те саме місце у Вінніпегу на площі перед Ситі Гол-ом, той самий час — година 2-га по полудні.

Поліція вже не зганяє людей з хідників... Бо нема, куди зганяти. Хідники, вулиці, шала площа, цілий Мейн стріт — все заповнене народом.

І дивно: поліції десь і не видно.

— Бо мають пермит... Пермит мають — жибонить хтось мені за плечима.

Пермит не пермит, але двері під сходами Ситі Гол-у чомусь все по тротуарі відхиляються. І коли відхиляються, то видно там ліс волохатих шапок.

П'якмати ривіються до походу. Кілька здоровесних поліцаїв іробивають дорогу демонстрантам крізь тисячу масу народу. Поміж море голів демонстрація вузькою биндою, воячись як вуж, виходить на Мейн стріт.

Ось вона виривалася довжелезним походом, — один кінець вже коло Юніон Стейшн, — другий же коло Ситі-Гол-у. Цілий рух спинився. Нині безробітні паном руху.

Тисячі народу заповнили широчезний Мейн стріт і приглядаються трем паралельним демонстраціям: одна йде середньою вулицю, а дві обом хідниками, а між ними густими шалаерами виривалася багатотисячна товпа, для якої все одно — чи то дивитися, як горить "Victoria School", чи як поліція без безробітних.

Підходимо до будинку парламенту. Але здалеку бачимо вже там громаду в кількості людей з якимись великими п'якматами.

— Що це, контрдемонстрація? Якесь провокація?

По рядках демонстрантів пробігло трівожне попереджаче здивування... Пригадуються о-

станні слова промовців: — Товариші! Стережіться провокації. Між вас можуть бути вмісно підослані провокатори, щоб счинити біжку й дати причину розбити нашу демонстрацію! Не піддавайтеся на провокацію!

— Еге, добре тобі "не піддавайся", коли тут ось пересамим парламентом є вже якась про-о-кація...

Ось вже перші ряди демонстрантів вперлися в сходи парламенту. Величезні ж сходи догори заповнені кількостною гурмою студентів з університету.

Вони безперестанно кричать, раракають, як божевильні... Отверто провокують тисячну громаду безробітних, що стала, як мура, перед парламентом під своїми п'якматами і чекає, поки не поверне її делегація від приміра.

З між студентів чується, серед дикого верещання, образливі вигуки на адресу демонстрантів. Поліцаї вистропилися також на сходах... для "втримання порядку"... Над головами безпастанно кружляє два аеропліни, при чому одні з них не залишає демонстрації ще від Ситі Гол-у.

Під одним із стовпів парламенту стоїть український посол... без ковта й без шапки. Дивиться, мовляв, в вдома. Ніце в товпі студентів — ректор... не англійський, але "петлюривський"... Він світить окулярами й час від часу допомагає студентам кричати ра-ра-ра!

Проходить довга, нудна півгодина. Студенти вже посиділи й похрипли, але набера-

ються ще сили та починають "тад сеє ді кінг". Не вспіли вони докінчити, як з багатотисячних грудей робітництва лунає "Ітернаціонала". Ніякий вереск, ні "О Кенада" — не можуть заглушити "Ітернаціоналу".

Нарешті виходить делегація. Тов. Колісник хоче щось оголосити, але його голосу за нереском студентів — не чути. Тов. Колісник відходить до бік до троку, що стоїв на площі, вилазить на него і проголосує мітинг на завтра на другу годину в Укр. Роб. Домі.

Робітничтво рушає в напрямі троку. Але студенти вже не витримують і кидються на задні ряди робітничства та починають деякого штовхати.

Тут вже робітникам терпіть урвася. Хтось гукнув: "Товариші назад, наших бють!"

Робітничтво стійно двинуло назад. В одну хвилину з одного із великих студентських п'якматав тільки шматки зашпичилися, а кий, помічник на кілька частин, свінцуть вже по студентських недочесних головах...

Студенти, аустилися йа віткочіти назад, наших бють! Робітничтво стійно двинуло назад. В одну хвилину з одного із великих студентських п'якматав тільки шматки зашпичилися, а кий, помічник на кілька частин, свінцуть вже по студентських недочесних головах...

Студенти, аустилися йа віткочіти назад, наших бють! Робітничтво стійно двинуло назад. В одну хвилину з одного із великих студентських п'якматав тільки шматки зашпичилися, а кий, помічник на кілька частин, свінцуть вже по студентських недочесних головах...

Червоний.

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

46 РОБІТНИКІВ ПЕРЕД СУДОМ.

8 лютого відбулася перед новитовим судом в Сокалі розправа проти 46 робітників Сокаля.

В серпні м. р. арештувала поліція двох цегольняних робітників. Це арештування спонукало робітників виступити в обороні невинно арештованих.

Вони покинули працю й удалися до староства, жадаючи звільнення арештованих. 10 листопада урядили робітники Сокаля демонстрацію, в якій взяло участь около 800 осіб.

Демонстранти перейшли головними вулицями міста. В дні 20 січня м. р. зійнялися робітники в локалі ППС-лівки для обговорення справи безробітня. До локалі впаля поліція й розігнала коубами робітників.

У зв'язку з цими подіями обвинувачено 46 робітників і поставлено перед суд як злочинців.

ГОЛОДІВКА.

Арештовані у зв'язку з минулим атентатами на "таргівське" політичні в'язні не могли дочекатися закінчення слідства й розправи судової. Вальсти судові обіщували кілька разів покінчити слідство, але речинців не додержували. Здеривовані тим політичні в'язні розпочали голодівку.

СТРАЙКОВА БОРОТЬБА.

Два місяці триває боротьба робітників фабрики штучних погноїв "Стрем" під Львовом. Робітники приступили до боротьби в обороні своїх домагань і проти редукції, яку фабрика хотіла перевести. Дирекція фабрики бачучи солідарність страйкуючих старалася при помочи поліційних репресій зломити страйк. Спроваджено кількох страйколомів, яких поліція автами доставляла до фабрики. Страйкуючі збиралися на дорозі і задержали авто, а відтак урядили демонстрацію під фабрикою. На домагання дирекції прибуло з

УНДО І СЕЛЯНЕ.

В Нікулівчях переміського повіту відбулися загальні збори читальні Просвіти, на яких більшість здобули й вибрали свій виділ робітників й селян.

Унівська меншість не хотіла погодитися з тим фактом, а член УНДА, адвокат д-р Хробак-віс позов до суду в Перемішлі проти 37 робітників і селян, в яким між іншим кається: "Пізній становить скрапне угруповання й намагання з читальні зробити комуністичну ячейку і до цієї цілі йдуть аж до насильства включно."

Такими методами воле УНДО проти "непокірних" селян.

У Вильні арештовано 43 безробітних, яким поліція закидає протидержавну роботу серед литовського і білоруського населення. В окрузі Вильня арештовано понад 50 осіб, які належали до товариства, заснованого на місці зликуваної білоруської "Громади". Підчас ревізії сконфісковано багато протидержавної літератури, друкованої у Вильні й Берліні.

Між арештованими є секретар польського білоруського клубу Петкув.

У Вильні перед аляційним судом покінчився процес проти 28 білорусів, яких обвинувачували в тому, що організували Компартію Західної Білорусі. Чотирьох обвинувачених засудили по 15 літ тюрми, трьох — по 12 літ, трох — по 10 літ, одного — на 8 літ, шістьох — по 6 літ, одного — на 5 літ, одного на 4 роки, п'ятих — по 3 роки, — трох по 2 роки.

ЯК ШЛЯХТА РОЗПРАВЛЯЄТЬСЯ З КОМУНІСТАМИ.

У Вильні арештовано 43 безробітних, яким поліція закидає протидержавну роботу серед литовського і білоруського населення. В окрузі Вильня арештовано понад 50 осіб, які належали до товариства, заснованого на місці зликуваної білоруської "Громади". Підчас ревізії сконфісковано багато протидержавної літератури, друкованої у Вильні й Берліні.

Між арештованими є секретар польського білоруського клубу Петкув.

У Вильні перед аляційним судом покінчився процес проти 28 білорусів, яких обвинувачували в тому, що організували Компартію Західної Білорусі. Чотирьох обвинувачених засудили по 15 літ тюрми, трьох — по 12 літ, трох — по 10 літ, одного — на 8 літ, шістьох — по 6 літ, одного — на 5 літ, одного на 4 роки, п'ятих — по 3 роки, — трох по 2 роки.